

Boganmeldelse

Af Preben Eriksen

Aagaard, Sven:

Frederik III Guldmønt og Speciemønt 1648-1670

352 sider (23 x 28 cm), rigt illustreret.

Detailpris Kr. 375,- medlemspris Kr. 275,- + porto.

Udgivet af Dansk Numismatisk Forening.

Det er en flot og interessant bog Sven Aagaard har skrevet om Frederik III.'s Guld- og Speciemønter, og Torben Juul Hansen har med sikker hånd stået for det fornemme layoutarbejde.

Det er et snævert område af Frederik III. store møntproduktion Sven Aagaard Behandler, og det er mønter som største parten af møntsamlere er afskåret fra at anskaffe til samlingerne. Idet det er begrænset, hvor mange mønter der er til salg på offentlige auktioner, og når de er med, opnår de meget høje priser. F. eks. er der lige blevet solgt en Fr. III. norsk 2 speciedaler i Oslo for hvad der svarer til D.Kr. 700.000,-

Men hvis man ser bort fra de høje priser er der meget spændende læsning i bogen. Man får en grundig gennemgang af møntstederne og møntmestrene der virkede og hvordan det var muligt for Frederik III. at fremskaffe sølv og guld til hans omfattende møntprogram. Danmark var jo næsten et fallitbo, da han overtog kongemagten i 1648 – og selv led han jo den tort at måtte afstå de svenske provinser i 1660.

Der er en fin gennemgang af udviklingen i møntbilledet. Der var flere af stempelskærer, der havde problemer med at gengive Frederik III. med en værdig fremtræden og fjerne eventuelle uskønne elementer i Frederik III.'s tunge fysiognomi og voksende korpus. Der er illustrative eksempler fremstillet med et stereomikroskop med tegneapparat, hvor selv de mindste detaljer er gengivet. Det var vigtigt for kongen, at han tog sig ordentlig ud på mønterne, de var et meget vigtigt kommunikationsmiddel til at markere hans overhøjhed og gøre den almindelige befolkning bekendt med hans udseende.

Frederik III's vigtigste indtægtskilde var Øresundstolden. De udenlandske guld- og sølvmønter, der her kom i kongens kasse, blev omsmeltet og udmøntet i dansk mønt, og så især for guldmønternes vedkommende forsvandt ud af landet igen til betaling af krigsførelse eller som betaling for indførte varer.

Der er også et lidt nørdet afdeling, hvor Frederik III.'s Guld- og Speciemønternes proveniens bliver gennemgået. Og hvor der bliver efterlyst yderligere oplysninger for at få så komplette oplysninger om de enkelte mønter som muligt.

Sidst i bogen er der biografier over de mest kendte danske møntsamlere. Man kender jo godt navnene, men her får man i koncentreret form, hvad de har beskæftiget sig med, noget om deres samlinger og hvornår de bliver solgt på auktion.

Det er bekendt fra tidligere artikler og bøger, at Sven Aagaard har et fantastisk overblik over Frederik III. hovedtyper, varianter, stempeloversigter, koblingskemaer, provinens m.m.

Bogen kan varmt anbefales.